

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р **Стефанка Ангелова Георгиева**
Педагогически факултет, Тракийски университет – Стара Загора,
член на научно жури в конкурс за заемане на академичната длъжност

ДОЦЕНТ

1.3. Педагогика на обучението по...(История на музиката, История на българската музика), обявен от катедра „Музика“, ФНОИ, СУ „Св. Климент Охридски”,

(ДВ, бр.67, 2020 г.)

1. Данни за процедурата и кандидата

Настоящото становище е изготвено въз основа на документи, предоставени по процедурата на конкурса. Материалите са в съответствие с изискванията на ЗРАС в РБългария и Правилника за прилагането му, както и с условията и реда за заемане на академични длъжности на СУ „Св. Климент Охридски”. Нарушения не са констатирани. До участие в конкурса за „Доцент“ със заповед на Ректора е допуснат единствения кандидат – **гл. ас. д-р Боряна Златкова Мангова**, преподавател в катедра „Музика“, ФНОИ.

Боряна Мангова има придобита магистърска степен със специалност „музиколог“ (1989) и образователно-научна степен „Доктор“ (2004) от НМА „Панчо Владигеров“ – София. От 1993 до 2015 година е учител по история на музиката и музикална литература в НМУ „Любомир Пипков“, а през последните пет години преподава във ФНОИ целия цикъл от музикалноисторически дисциплини. Професионалният ѝ опит се допълва с участия в експертни групи за изготвяне на тестове и конспект за Държавни зрелостни изпити II за придобиване на професионална квалификация, материали за националните състезания по история на музиката и музикална литература, организиране на концерти и презентации, както и образователни предавания на БНР. Използва английски (ниво B2), руски и френски език. Има базови и специфични умения за работа с компютър.

2. Описание на научните трудове

За участието в конкурса за заемане на академичната длъжност „Доцент“ д-р Боряна Мангова е представила:

- 1 монография „Музиката през Средновековието (литургична и светска музика в средновековна Европа)“, 248 с.;
- 17 самостоятелни статии и доклади, публикувани в научни издания, нереферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация;
- 2 студии, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране;
- 4 цитирания и 2 рецензии в музикално-научни издания, сборници от конференции и монографии.

Общият брой точки по групите показатели „А“, „В“, „Г“ и „Д“ на представената научна продукция е 200. От изложеното дотук може да се обобщи, че кандидатката отговаря на Минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „Доцент“.

3. Оценка на научните приноси

Монографията „Музиката през Средновековието (литургична и светска музика в средновековна Европа) е основният научен труд, представен по процедурата за хабилиритане. (B1) Епохата на средните векове привлича вниманието на авторката, провокирана от новите знания и съвременни методологически подходи при интерпретацията ѝ, както и от възможностите за приложението им в учебния процес с цел да се попълни необходимостта от материали за лекционните курсове по „История на музиката“ и „Източноправославна музика“ във ФНОИ.

Структурата на книгата отразява ясно възприетия собствен възглед при периодизация на средновековната епоха, който е изведен следствие от проучване и сравнение на обемен масив от философски, богословски, хуманитарни и изкуствоведски концепции. В изложението се проследяват културните взаимодействия между европейските Изток и Запад и Музиката в тяхното историческо развитие: от възникването на християнството, прието за начало на средновековните тенденции до началото на XV век, като паралелно с това се отчитат сходствата и обособилите се различия. Процесите в развоя музикалното изкуство са вписани не само в контекста на културологичния обзор. Музиката на православно и западното християнско богослужение е представена с исторически обособили се литургични практики, невмени нотации и форми, а при съпоставката в развитието на източната и западната богословска мисъл за музиката е включена информация за най-значимите ѝ

представители с техните научни приноси. Динамиката и различията, които се проявяват в двата европейски ареала са убедително изведени в обзора за светската музика на Западното средновековие. От карнавалната култура, пародираща църковния култ и вероучение до обособяването на обширна сфера на развлекателно изкуство, е набелязан пътя от полупрофесионална към професионална („авторска“) музика, появата на нови вокално-инструментални жанрове, практики, и други, съзвучни с естетиката на Ars nova, които през XIV–XV век маркират прехода към епохата на Ренесанса.

Придружена с богата библиографска информация, нотни примери, показалец на термини, понятия, и други приложения, книгата на д-р Мангова има и педагогическо предназначение за изучаващите история на музиката, история на изкуството, богословие, и други. Оценявам студията ѝ *„Музиката в богословието и богослужението на ранното християнство от I до началото на V в.“*, визираща методическите аспекти на темата в лекционните курсове със студенти по история на музиката и източноправославна музика, като първа стъпка към интерпретация на проблематиката при въвеждането ѝ педагогическия процес. (Г1)

Статиите и студиите, предложени за рецензиране, оформят няколко основни тематични сфери, около които трайно са фокусирани други научно-изследователски интереси на кандидатката. Първата засяга *музикално-педагогическите практики* в българското училище от края на XIX-ти до първите десетилетия на XX-ти век и приноса на основоположниците и водещите фигури в тази област – Георги Байданов, Карел Махан и Добри Христов. (Г17, Г2, студия 2) Изследвана е структурата на техните учебните пособия с акцент върху използваните методи за обучение, съотношението между музикална теория и практика, солфежните материали и песенния репертоар. Открит е методът за „съзнателно нотно пеене“ – *„Стълбицата“*, въведен в българското училище от началото на 20-те години на XX век, чийто създател Борис Тричков с богатият си музикално-педагогически опит формулира ценни практически принципи за развитие на музикалните способности, възприети като общонационални през десетилетията между двете световни войни.

Другото изследователско поле – *детските оперети*, обогатява представата за музикалните практики в българското училище през 20-40-те години на XX век са. (Г3, Г16) Направен е нов музикално-драматургичен анализ на някои от най-популярните в жанра произведения на композиторите Панайот Пипков и Мишо Тодоров, но са

поставени за дискусия и множество въпроси, касаещи възможностите за приложението им в съвременните условия и изисквания на образователния процес.

Оперното творчество на българските композитори е третата открояваща се тематична сфера в научните изследвания на д-р Мангова. ((Г9, Г10, Г11, Г13) В серия от публикации тя демонстрира траен интерес към произведенията на Парашкев Хаджиев, Панчо Владигеров и Константин Илиев. Специално бих искала да подчертая, че детайлният анализ на композиционната структура, музикалните характеристики на образите, драматургичните функции на хармонията, и други, не са самоцелни, а паралелно с това историкът – музиколог определя мястото им в творческата еволюция на самия композитор, сочи връзката както с общите тенденции в развитието на българския оперен театър и формирането на национално музикално-интонационно мислене, така и влиянието на европейските традиции в жанра.

Серия публикации от последните години разширяват изследователското пространство в научното творчество на кандидатката, в центъра на което попадат две от най-значимите фигури в музикалната култура на ХХ век: *Сергей Прокофиев и Дмитрий Шостакович*. (Г1,Г4,Г5,Г7). Те въвеждат в българското музикознание актуална информация и оценки на авторитетни учени от Европа, САЩ и Русия, като разкриват нови ракурси за интерпретация на неизвестни факти и събития, прикривани от съветската цензура и осветляват различни страни на „взаимоотношенията между Прокофиев и Шостакович, двама гении в епохата на социализма“. Обединява ги стремежа да се „изчисти“ идеологическата патина за историческия принос на двамата водещи руски композитори, наложена в официалното съветско музикознание до 90-те години на ХХ век. Откриват се нови гледни точки към техните личностни качества и професионални контакти, музикални интереси и предпочитания, коментира се отношението им към общите житейски и творчески изпитания, наложени от условията и от цензурата в съветското общество.

Обобщавайки наблюденията и оценките на представените от гл. ас. д-р Боряна Мангова публикации ще подчертая, че те свидетелстват за целенасочена и последователно реализирана на научно-изследователска дейност в различни тематични сфери с подчертан интерес към автори и произведения от историята на европейската и българската музика и педагогика. Бих искала да открия и умението ѝ и да коментира, анализира и съпоставя различни научни възгледи, както и широката информираност за

актуалните тенденции, постижения и дискусии в съвременното историческо музикознание.

4. Заключение

Въз основа на запознаването с представените трудове, тяхната значимост, и научноприложни приноси, както и с оглед на посочените изследователски качества, преподавателската кариера и натрупания професионален опит, оценявам положително и убедително подкрепям кандидатурата на гл. ас. д-р Боряна Златкова Мангова за заемане на академичната длъжност „Доцент“ по 1.3. Педагогика на обучението по...(История на музиката, История на българската музика) във Факултета по науки за образованието и изкуствата – СУ „Св. Климент Охридски“.

1.11.2020, Стара Загора

проф. д-р Стефанка Георгиева

OPINION

from Prof. Stefanka Angelova Georgieva, PhD

Faculty of Pedagogy, Thracian University – Stara Zagora,

member of a scientific jury in a competition for the academic position

ASSOCIATE PROFESSOR

1.3. Pedagogy of teaching in ... (History of Music, History of Bulgarian Music), announced by the Department of Music, FNOI, Sofia University „St. Kliment Ohridski”,

published in the State Gazette, issue № 67 from 28/07/2020

1. Details of the procedure and the applicant.

This opinion has been drawn up on the basis of documents submitted under the competition procedure. The materials are in accordance with the requirements of the Law on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria and Regulations for the Application of it, as well as with the terms and conditions for the employment of academic positions of SU „St Kliment Ohridski“. No violations were found. Until the competition for „Associate Professor“ by order of the Rector is admitted the sole candidate – **Ch. Assist. Boryana Zlatkova Mangova, PhD**, Lecturer in the Department of Music, FNOI.

Boryana Mangova has a master's degree in musicology (1989) and a doctor's degree (2004) from the National Academy of Music „Professor Pancho Vladigerov“ in Sofia. From 1993 to 2015 she was a teacher of music history and music literature at NMU „Lyubomir Pipkov“, and for the last five years he has been teaching the entire cycle of music history disciplines at the Faculty of Music.

Her professional experience is complemented by participation in expert groups for the preparation of tests and syllabi for State Matriculation Exams II for acquiring professional qualifications, materials for national competitions in the history of music and music literature, organizing concerts and presentations and educational programs. BNR. Uses English (level B2), Russian and French. She has basic and specific computer skills.

2. Description of scientific works.

For the participation in the competition for the academic position „Associate Professor“ Dr. Boryana Mangova presented:

- 1 monograph „Music in the Middle Ages (liturgical and secular music in medieval Europe)“, 248 p .;
- 17 independent articles and reports published in scientific journals, unreferenced and indexed in world-famous databases with scientific information;
- 2 studies published in non-peer-reviewed journals with scientific review;
- 4 citations and 2 reviews in music-scientific publications, conference proceedings and monographs.

The total number of points in the groups of indicators „A“, „C“, „D“ and „E“ of the presented scientific production is 200. From the above it can be summarized that the candidate meets the Minimum National Requirements for the academic position „Associate Professor“.

3. Evaluation of scientific contributions

The monograph “*Music in the Middle Ages (liturgical and secular music in medieval Europe)*“ is the main scientific work presented under the habilitation procedure. (B1) The

Middle Ages attracts the attention of the author, provoked by new knowledge and modern methodological approaches in its interpretation, as well as the possibilities for their application in the educational process in order to meet the need for materials for lecture courses on „History of Music“ and „Eastern Orthodox Music“ in FNOI.

The structure of the book reflects the clearly perceived own view in the periodization of the medieval era, which is a consequence of the study and comparison of a large array of philosophical, theological, humanitarian and art concepts. The exhibition traces the cultural interactions between European East and West and Music in their historical development: from the emergence of Christianity, accepted as the beginning of medieval trends to the beginning of the XV century, while taking into account the similarities and differences. The processes in the development of the musical art are inscribed not only in the context of the culturological review. The music of Orthodox and Western Christian worship is presented with historically distinct liturgical practices, clumsy notations and forms, and the comparison in the development of Eastern and Western theological thought about music includes information about its most important representatives with their scientific contributions.

The dynamics and differences that appear in the two European areas are convincingly reflected in the review of secular music of the Western Middle Ages. From the carnival culture, parodying the church cult and creed to the formation of a wide field of entertainment, the path from semi-professional to professional („author's“) music, the emergence of new vocal-instrumental genres, practices, and others, in tune with the aesthetics of Ars nova, which in the XIV-XV century marked the transition to the Renaissance.

Accompanied by rich bibliographic information, musical examples, an index of terms, concepts, and other applications, Dr. Mangova's book also has a pedagogical purpose for studying the history of music, art history, theology, and others. I appreciate her study „*Music in theology and liturgy worship of early Christianity from the first to the beginning of fifth centuries*“ referring to the methodological aspects of the topic in the lecture courses with students in the history of music and Eastern Orthodox music, as a first step towards the interpretation of the issue in its introduction to the pedagogical process. (G1)

The articles and studies proposed for review form several main thematic areas around which other research interests of the candidate are permanently focused. The first concerns the music-pedagogical practices in the Bulgarian school from the end of the XIX to the first decades of the XX century and the contribution of the founders and leading figures in this field – Georgi Baidanov, Karel Mahan and Dobri Hristov. (G17, G2, studio 2) The structure of their textbooks has been studied with an emphasis on the teaching methods used, the

relationship between music theory and practice, the solfeggio materials and the song repertoire. The method for „conscious musical singing“ – „The Ladder“, introduced in the Bulgarian school from the early 20s of the XX century, whose creator Boris Trichkov with his rich musical and pedagogical experience formulated valuable practical principles for the development of musical abilities, perceived as national during the decades between the two world wars.

The other research field – *children's operettas*, enriches the idea of musical practices in the Bulgarian school in the 20-40s of the twentieth century. (G3, G16) A new musical-dramatic analysis of some of the most popular in the genre works by composers Panayot Pipkov and Misho Todorov has been made, but are asked for discussion and many questions concerning the possibilities for their application in modern conditions and requirements of the educational process.

The opera of Bulgarian composers is the third outstanding thematic area in the research of Dr. Mangova. (G9, G10, G11, G13) In a series of publications she demonstrated lasting interest in the works of Parashkev Hadjiev, Pancho Vladigerov and Konstantin Iliev. In particular, I would like to emphasize that the detailed analysis of the compositional structure, the musical characteristics of the images, the dramatic functions of harmony, etc., are not self-serving, but in parallel the historian-musicologist determines their place in the creative evolution of the composer himself, points out the connection both with the general tendencies in the development of the Bulgarian opera theater and the formation of national musical-intonational thinking, and the influence of the European traditions in the genre

A series of publications from recent years expand the research space in the scientific work of the candidate, at the center of which are two of the most significant figures in the musical culture of the twentieth century: Sergei Prokofiev and Dmitry Shostakovich. (G1, G4, G5, G7). They introduce in the Bulgarian music knowledge up-to-date information and assessments of authoritative scientists from Europe, the United States and Russia, revealing new courses for the interpretation of unknown facts and events disguised by Soviet censorship and illuminating different aspects of the „relationship between Prokofiev and Shostakovich, two geniuses in the age of socialism“. Unites them the quest to „clean up“ the ideological patina for the historical contribution of the two leading Russian composers, imposed in the official Soviet musicology until the 1990s. New perspectives on their personal qualities and professional contacts, musical interests and preferences are found, their attitude to the general life and creative trials imposed by the conditions and censorship in Soviet society is commented on.

Summarizing the observations and evaluations of the proposals submitted by Ch. Assist. Dr. Boryana Mangova publications will emphasize that they testify to a targeted and consistently realized research activity in various thematic spheres with a strong interest in authors and works from the history of European and Bulgarian music and pedagogy. I would also like to highlight her skill and to comment, analyze and compare different scientific views, as well as the wide awareness of current trends, achievements and discussions in modern historical museum science.

4. Conclusion

Based on the acquaintance with the submitted works, their importance, and scientific contributions, as well as in view of these research qualities, teaching career and accumulated professional experience, I appreciate positively and strongly support the candidacy of the Ch. Assist. Boryana Zlatkova Mangova, PhD, for the academic position "Associate Professor" under 1.3. Pedagogy of... (History of Music, History of Bulgarian Music) at the Faculty of Sciences for Education and Arts – SU „St. Kliment Ohridski“.

1.11.2020, Stara Zagora

Prof.. Stefanka Georgieva, PhD